

WYMAGANIA EDUKACYJNE KLASA 1

Edukacja polonistyczna

Osiągnięcia w zakresie słuchania i uważności

Poziom niski

- **Koncentracja:** Słucha wypowiedzi innych, ale łatwo się rozprasza i wymaga ponownego skupienia uwagi.
- **Instrukcje:** Wykonuje zadania po wysłuchaniu prostych, pojedynczych instrukcji przy wsparciu nauczyciela.
- **Teksty literackie:** Słucha tekstów czytanych przez dorosłego, pamięta główny temat, ale pomija kluczowe szczegóły.

Poziom średni

- **Koncentracja:** Słucha z uwagą wypowiedzi rówieśników i dorosłych, rozumiejąc sens przekazu bez częstych powtórzeń.
- **Instrukcje:** Słucha instrukcji i samodzielnie wykonuje dwuetapowe zadania.
- **Teksty literackie:** Słucha uważnie tekstów czytanych, potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące głównych bohaterów i wydarzeń.

Poziom wysoki

- **Koncentracja:** Słucha aktywnie, okazuje szacunek rozmówcy i potrafi odnieść się do słów przedmówcy w dyskusji.
- **Instrukcje:** Bezbłędnie wykonuje złożone instrukcje i wyjaśnia je innym dzieciom w grupie.
- **Teksty literackie:** Zapamiętuje szczegóły z wysłuchanych utworów, kojarzy fakty i wyciąga samodzielne wnioski.

Osiągnięcia w zakresie mówienia i komunikacji

Poziom niski

- **Budowa wypowiedzi:** Wypowiada się krótkimi, prostymi zdaniami, często potrzebuje pytań pomocniczych.
- **Zadawanie pytań:** Zadaje proste pytania dotyczące bieżących potrzeb lub konkretnych przedmiotów.
- **Opowiadanie:** Próbuje opisać ilustrację, ale ma trudności z zachowaniem kolejności zdarzeń.

Poziom średni

- **Budowa wypowiedzi:** Formułuje zrozumiałe wypowiedzi na tematy bliskie dzieciom, budując logiczne zdania.
- **Zadawanie pytań:** Swobodnie zadaje pytania i odpowiada na pytania nauczyciela oraz rówieśników.
- **Opowiadanie:** Układa krótkie, spójne opowiadanie na podstawie serii obrazków z zachowaniem logiki wydarzeń.

Poziom wysoki

- **Budowa wypowiedzi:** Wypowiada się płynnie, stosuje bogate słownictwo i poprawne formy gramatyczne.
- **Zadawanie pytań:** Inicjuje rozmowy, argumentuje swoje zdanie i kulturalnie uczestniczy w debacie klasowej.

- **Opowiadanie:** Tworzy kreatywne opowiadania, opisuje emocje bohaterów i ocenia ich zachowania w odniesieniu do wartości (np. dobro, prawda, pomoc).

Osiągnięcia w zakresie czytania i pracy z tekstem

Poziom niski

- **Technika:** Czyta na głos proste wyrazy i krótkie zdania techniką głoskowania lub sylabizowania, popełniając błędy.
- **Zrozumienie:** Rozumie sens pojedynczych, przeczytanych samodzielnie wyrazów.

Poziom średni

- **Technika:** Czyta poprawnie, płynnie (całymi wyrazami lub sprawną techniką sylabową) teksty z poznanych liter.
- **Zrozumienie:** Rozumie treść przeczytanego samodzielnie zdania lub krótkiego tekstu, potrafi wskazać w nim odpowiedź na pytanie.

Poziom wysoki

- **Technika:** Czyta płynnie i wyraziście (z właściwą intonacją) teksty złożone z dłuższych zdań.
- **Zrozumienie:** Samodzielnie analizuje tekst, wyciąga wnioski, ustala chronologię zdarzeń i chętnie sięga po literaturę dziecięcą.

Osiągnięcia w zakresie grafomotoryki i pisania

Poziom niski

- **Kreślenie:** Píše litery po śladzie, ale ma trudności z zachowaniem właściwego kierunku ruchu ręki i proporcji.
- **Przepisywanie:** Przepisuje proste wyrazy z tablicy lub książki, popełniając błędy literowe (gubi litery, myli kształty).
- **Organizacja:** Wymaga pomocy przy pisaniu w liniaturze, nie dba o estetykę pisma.

Poziom średni

- **Kreślenie:** Samodzielnie i poprawnie pisze małe i wielkie litery, zachowując prawidłowy kierunek pisania oraz łącząc je w wyrazy.
- **Przepisywanie:** Przepisuje bezbłędnie i czytelnie wyrazy oraz krótkie zdania w standardowej liniaturze.
- **Organizacja:** Samodzielnie uzupełnia luki w zdaniach wyrazami z ramki, dba o estetykę zeszytu.

Poziom wysoki

- **Kreślenie:** Píše płynnie, estetycznie i zachowuje wzorcowy kształt oraz proporcje wszystkich liter alfabetu.
- **Przepisywanie:** Samodzielnie układa i zapisuje poprawne gramatycznie odpowiedzi na pytania do tekstu.
- **Organizacja:** Píše ze słuchu proste wyrazy, intuicyjnie stosując podstawowe zasady (wielka litera na początku zdania, kropka na końcu).

Świadomość językowa i samokształcenie

Poziom niski

- **Analiza mowy:** Dzieli krótkie wyrazy na sylaby, potrafi wyodrębnić pierwszą głoskę w wyrazie z pomocą nauczyciela.
- **Współpraca i cyfryzacja:** Podejmuje proste działania grupowe oraz próby korzystania z programów edukacyjnych tylko pod ścisłym nadzorem dorosłego.

Poziom średni

- **Analiza mowy:** Dokonuje pełnej analizy i syntezy słuchowej oraz wzrokowej wyrazów (dzieli na sylaby, głoski i litery). Rozróżnia samogłoski i spółgłoski.
- **Współpraca i cyfryzacja:** Zgodnie współpracuje w parze lub małym zespole przy tworzeniu plakatów/projektów. Wie, że z urządzeń cyfrowych należy korzystać w sposób bezpieczny dla zdrowia.

Poziom wysoki

- **Analiza mowy:** Sprawnie operuje strukturą języka – potrafi tworzyć rymy, wyrazy przeciwstawne (antonimy) oraz bliskoznaczne (synonimy).
- **Współpraca i cyfryzacja:** Pełni rolę lidera w zespole, inicjuje działania twórcze. Samodzielnie i bezpiecznie wyszukuje proste gry edukacyjne wspierające naukę języka.

Edukacja matematyczna

Stosunki przestrzenne, cechy wielkościowe i myślenie geometryczne

Poziom niski

- **Przestrzeń:** Stosuje podstawowe określenia położenia (nad, pod, w, na) przy wyraźnym wsparciu wizualnym. Myli kierunki lewa/prawa.
- **Figury:** Rozpoznaje i nazywa wybrane figury (np. koło, kwadrat) na gotowych szablonach, ale ma problem z ich odwzorowaniem.
- **Konstrukcje:** Rysuje linie przy użyciu linijki z pomocą nauczyciela.

Poziom średni

- **Przestrzeń:** Sprawnie posługuje się pojęciami przestrzennymi (za, przed, nad, pod, obok, wewnątrz) oraz określa kierunki: w lewo, w prawo, w górę, w dół względem siebie.
- **Figury:** Rozpoznaje, nazywa i wskazuje w otoczeniu podstawowe figury geometryczne (kwadrat, prostokąt, trójkąt, koło). Rysuje je na siatce kwadratowej.
- **Konstrukcje:** Samodzielnie kreśli odcinki o podanej długości przy użyciu linijki, dba o precyzję.

Poziom wysoki

- **Przestrzeń:** Określa położenie obiektów z punktu widzenia innego obserwatora. Swobodnie porusza się w przestrzeni według instrukcji kodowanej (np. 2 kroki w lewo, 3 w górę).
- **Figury:** Dostrzega wspólne cechy i różnice między figurami, potrafi je klasyfikować według kilku kryteriów jednocześnie.
- **Konstrukcje:** Tworzy kreatywne kompozycje płaskie (np. tangramy, mozaiki) według wzoru i własnego pomysłu. Rysuje złożone szlaczki geometryczne.

Rozumienie liczb, ich własności i operacji matematycznych

Poziom niski

- **Liczenie:** Liczy obiekty w zakresie 10, wskazując je palcem. Ma trudności z liczeniem wstak.
- **Zapis i porównywanie:** Rozpoznaje i zapisuje cyfry od 0 do 10. Porównuje liczebność zbiorów ("tu jest więcej, tam mniej") z pomocą liczmanów.
- **Działania:** Dodaje i odejmuje w zakresie 10 na konkretach (palce, klocki), potrzebuje pomocy przy zapisywaniu działań cyframi.

Poziom średni

- **Liczenie:** Liczy obiekty w przód i wstak w zakresie 20. Rozróżnia pojęcie liczby i cyfry. Rozumie strukturę liczby w zakresie 20 (dziesiątki i jedności).
- **Zapis i porównywanie:** Sprawnie odczytuje i zapisuje liczby do 20. Porównuje liczby w zakresie 20 stosując znaki: <, =, >.

- **Działania:** Dodaje i odejmuje w pamięci w zakresie 10, a w zakresie 20 z wykorzystaniem liczmanów lub osi liczbowej. Rozwiązuje proste równania "okienkiem"

Poziom wysoki

- **Liczenie:** Biegle liczy w przód i wstyk w zakresie 20. Prawidłowo posługuje się liczbami porządkowymi (pierwszy, drugi, dwudziesty).
- **Zapis i porównywanie:** Bezbłędnie porównuje liczby w zakresie 20 w pamięci, porządkuje ciągi liczb rosnąco i malejąco.
- **Działania:** Sprawnie dodaje i odejmuje w pamięci w zakresie 20 (w tym z przekroczeniem progu dziesiątkowego). Dostrzega przemienność dodawania i związku między dodawaniem a odejmowaniem.

Czytanie tekstów matematycznych i rozwiązywanie problemów

Poziom niski

- **Zadania tekstowe:** Słucha treści zadania czytanego przez nauczyciela, próbuje zilustrować sytuację za pomocą rysunku, ale ma trudności z podaniem wyniku.
- **Logika:** Wymaga pełnego prowadzenia przy rozwiązywaniu prostych łamigłówek.

Poziom średni

- **Zadania tekstowe:** Analizuje treść prostego, jednoetapowego zadania tekstowego. Samodzielnie dobiera odpowiednie działanie (dodawanie lub odejmowanie), oblicza wynik i formułuje prostą odpowiedź.
- **Logika:** Rozwiązuje proste Sudoku obrazkowe lub liczbowe, potrafi odczytać proste dane z tabeli lub wykresu słupkowego.

Poziom wysoki

- **Zadania tekstowe:** Samodzielnie czyta i rozwiązuje zadania tekstowe (w tym zadania o nietypowej strukturze lub z nadmiarem danych). Potrafi samodzielnie ułożyć treść zadania do podanego rysunku lub grafu.
- **Logika:** Chętnie podejmuje wyzwania logiczne, samodzielnie znajduje błędy w błędnie rozwiązanych zadaniach i proponuje alternatywne sposoby rozwiązania.

Praktyczne stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Poziom niski

- **Klasyfikacja:** Segreguje przedmioty według jednej, wyraźnej cechy (np. tylko według koloru).
- **Miary i czas:** Rozpoznaje monety 1 zł, 2 zł, 5 zł, ale ma trudności z odliczaniem kwot. Nazywa aktualną porę roku, ale myli dni tygodnia.

Poziom średni

- **Klasyfikacja:** Klasyfikuje obiekty według dwóch cech jednocześnie (np. wielkość i kształt). Dostrzega i kontynuuje powtarzające się rytmy (np. dwa czerwone klocki, jeden niebieski).
- **Miary i czas:** Zna polskie monety i banknoty o niskich nominałach, potrafi odliczyć podaną kwotę. Mierzy długość krokami lub linijką. Zna dni tygodnia i miesiące, potrafi odczytać pełne godziny na zegarze wskazówkowym.

Poziom wysoki

- **Klasyfikacja:** Tworzy zaawansowane klasyfikacje, uzasadniając swoje kryteria wyboru. Samodzielnie projektuje złożone rytmy i kody.
- **Miary i czas:** Swobodnie operuje pojęciami pieniężnymi (np. oblicza resztę ze świadomością wartości pieniądza). Sprawnie posługuje się kalendarzem i zegarem, potrafi obliczyć upływ czasu (np. "za dwie godziny").

Edukacja społeczna

Rozumienie środowiska społecznego, relacji i zasad współpracy

Poziom niski

- **Relacje rówieśnicze:** Zna imiona większości dzieci w klasie; włącza się do zabawy i pracy w grupie przy stałym wsparciu i zachęcie nauczyciela.
- **Normy i zasady:** Zna podstawowe zasady panujące w klasie, ale potrzebuje częstych przypomnień, aby ich przestrzegać w praktyce (np. podczas gier, przerw).
- **Rodzina i otoczenie:** Identyfikuje członków najbliższej rodziny (mama, tata, rodzeństwo), potrzebuje pomocy w opisie ról, jakie pełnią.
- **Wspólnota lokalna:** Wie, w jakiej miejscowości mieszka; z pomocą dorosłego potrafi wskazać symbole swojej szkoły lub regionu.

Poziom średni

- **Relacje rówieśnicze:** Zna imiona i nazwiska rówieśników z grupy; zgodnie i samodzielnie współpracuje w parach oraz małych zespołach rówieśniczych.
- **Normy i zasady:** Świadomie przestrzega wspólnie ustalonych zasad i kontraktu klasowego. Rozumie znaczenie pojęć *umowa* i *porozumienie*.
- **Rodzina i otoczenie:** Opisuje strukturę swojej rodziny oraz pokrewieństwo (dziadkowie, wujostwo). Zna tradycje i zwyczaje kultywowane w jego domu.
- **Wspólnota lokalna:** Identyfikuje się z grupą klasową i szkolną. Chętnie bierze udział w szkolnych akcjach (np. ekologicznych, pomocowych) i rozumie ich cel.

Poziom wysoki

- **Relacje rówieśnicze:** Inicjuje współpracę w grupie, wspiera rówieśników, którzy potrzebują pomocy, i wykazuje empatię wobec potrzeb innych dzieci.
- **Normy i zasady:** Współtworzy regulaminy klasowe. Potrafi kulturalnie i bez agresji rozwiązywać proste konflikty rówieśnicze poprzez dialog.
- **Rodzina i otoczenie:** Opowiada o tradycjach regionalnych i rodzinnych; dostrzega różnorodność w strukturach rodzinnych i odnosi się do nich z szacunkiem.
- **Wspólnota lokalna:** Angażuje się w samorządność klasową. Proponuje własne inicjatywy na rzecz klasy lub szkoły i aktywnie uczestniczy w ich realizacji.

Tożsamość i symbole (Orientacja w przestrzeni społeczno-kulturowej)

Poziom niski

- **Symbole narodowe:** Rozpoznaje flagę i godło Polski, ale może mylić kolejność barw lub detale godła. Przyjmuje odpowiednią postawę podczas hymnu, gdy widzi zachowanie innych.

- **Kultura i tradycje:** Wie, kiedy obchodzone są najważniejsze święta (np. Boże Narodzenie, Wielkanoc), ale wymaga pomocy przy opisie ich znaczenia.

Poziom średni

- **Symbole narodowe:** Wskazuje i poprawnie opisuje flagę oraz godło Polski. Zna tekst i melodię pierwszej zwrotki hymnu państwowego (*Mazurek Dąbrowskiego*) i śpiewa ją z zachowaniem uroczystej postawy.
- **Kultura i tradycje:** Wymienia polskie święta narodowe i państwowe wolne od pracy (np. 11 listopada, 3 maja) i rozumie, dlaczego są świętowane. Zna ogólną treść podstawowych legend polskich (np. o Czechu, Lechu i Rusie).

Poziom wysoki

- **Symbole narodowe:** Rozumie historyczne i emocjonalne znaczenie symboli narodowych. Bez błędów śpiewa dwie zwrotki hymnu i wie, jak zachować się w miejscach pamięci narodowej.
- **Kultura i tradycje:** Pięknie i szczegółowo opowiada legendy związane z początkami państwa polskiego lub swoim regionem. Rozpoznaje wybrane elementy kultury ludowej (np. strój regionalny, rękodzieło) swojego regionu.

Edukacja przyrodnicza

Odkrywanie świata przyrody (Flora, fauna i ekosystemy)

Poziom niski

- **Rozpoznawanie gatunków:** Rozpoznaje kilka podstawowych owoców, warzyw i roślin doniczkowych z pomocą ilustracji. Myli gatunki drzew liściastych i iglastych.
- **Życie zwierząt:** Wskazuje znane zwierzęta domowe i hodowlane, ale wymaga naprowadzenia przy opisie ich domów (np. nora, dziupla, gniazdo).
- **Zjawiska i cykle:** Zauważa zmiany zachodzące w przyrodzie wraz z porami roku, ale potrzebuje pomocy w wymienieniu zwiastunów wiosny czy cyklu życia organizmów (np. żaby).

Poziom średni

- **Rozpoznawanie gatunków:** Rozpoznaje i nazywa popularne warzywa, owoce, rośliny doniczkowe oraz drzewa liściaste i iglaste rosnące w najbliższym otoczeniu. Zna podstawowe części rośliny (korzeń, łodyga, liść, kwiat).
- **Życie zwierząt:** Opisuje wybrane zwierzęta dzikie, domowe i hodowlane żyjące w Polsce. Wie, gdzie mieszkają (nora, dziupla, ulowisko) oraz jaką rolę pełnią w przyrodzie (np. zapylanie przez pszczoły).
- **Zjawiska i cykle:** Samodzielnie wymienia zwiastuny pór roku. Opisuje prosty cykl rozwojowy (np. od jajka do żaby / od nasiona do rośliny). Rozumie, że rośliny do życia potrzebują wody, światła, powietrza i gleby.

Poziom wysoki

- **Rozpoznawanie gatunków:** Szczegółowo opisuje i klasyfikuje rośliny z najbliższego ekosystemu (las, łąka, park). Rozróżnia budowę morfologiczną owoców i nasion.
- **Życie zwierząt:** Wyjaśnia współzależności w ekosystemie (np. dlaczego owady są pożyteczne, jak ptaki pomagają drzewom). Opowiada o hierarchii i życiu społecznym mrówek lub pszczół.

- **Zjawiska i cykle:** Przeprowadza proste doświadczenia przyrodnicze (np. hodowla rzeżuchy lub fasoli), wyciąga wnioski i dokumentuje etapy wzrostu rośliny. Wyjaśnia znaczenie ochrony zagrożonych gatunków.

Funkcje życiowe człowieka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Poziom niski

- **Anatomia i zmysły:** Wskazuje zewnętrzne części ciała człowieka, ale myli rolę niektórych zmysłów (wzrok, słuch, dotyk, smak, węch).
- **Zdrowie i higiena:** Zna podstawowe zasady higieny (mycie rąk), ale wymaga kontroli dorosłego. Wie, że owoce są zdrowe, ale nie potrafi uzasadnić dlaczego.
- **Bezpieczeństwo:** Zna ogólne numery alarmowe, ale w sytuacji stresowej potrzebuje pomocy w ich wybraniu. Myli podstawowe znaki drogowe.
- **Dobrostan cyfrowy:** Wie, że zbyt długie korzystanie z telefonu lub tabletu męczy oczy, ale ma problem z samodzielnym odłożeniem urządzenia.

Poziom średni

- **Anatomia i zmysły:** Nazywa zewnętrzne części ciała i przyporządkowuje im odpowiednie narządy zmysłów. Rozumie, jak zmysły pomagają nam poznawać świat i ostrzegają przed niebezpieczeństwem.
- **Zdrowie i higiena:** Samodzielnie dba o higienę osobistą oraz czystość swojego miejsca pracy. Wie, jakie produkty spożywcze są wartościowe dla zdrowia i potrafi skomponować prosty, zdrowy posiłek (np. kanapkę). Rozumie potrzebę snu i ruchu.
- **Bezpieczeństwo:** Zna i prawidłowo stosuje **numery alarmowe (112, 997, 998, 999)**. Posiada umiejętność podania swoich danych w sytuacji zagrożenia. Zna zasady bezpiecznego poruszania się po drodze (w tym **obowiązek noszenia odblasków**) oraz zasady ewakuacji szkoły. Wie, jak zachować się podczas burzy czy upału.
- **Dobrostan cyfrowy:** Świadomie ogranicza czas przed ekranem zgodnie z zaleceniami higieny układu nerwowego. Wie, że gry i bajki muszą być dostosowane do jego wieku.

Poziom wysoki

- **Anatomia i zmysły:** Wyjaśnia, jak dbać o narządy zmysłów (np. unikanie hałasu, właściwe oświetlenie podczas nauki) i uzasadnia wpływ zdrowego stylu życia na sprawność mózgu.
- **Zdrowie i higiena:** Aktywnie promuje zdrowe nawyki żywieniowe. Rozumie pojęcie odporności i wie, jak ubiór dostosowany do pogody zapobiega chorobom. Zna podstawowe zasady pierwszej pomocy (pozycja boczna, tamowanie małego krwotoku).
- **Bezpieczeństwo:** Wykazuje wzorową postawę na drodze, wycieczkach i placu zabaw. Rozpoznaje piktogramy ostrzegawcze na substancjach chemicznych (np. detergentach domowych) i wie, jak unikać zatruć.
- **Dobrostan cyfrowy:** Przestrzega zasad netykiety i higieny cyfrowej. Potrafi wyjaśnić, dlaczego ruch na świeżym powietrzu i bezpośrednie relacje z rówieśnikami są lepsze niż czas spędzony w świecie wirtualnym.

Środowisko geograficzne, pogoda i gospodarka (Zawody)

Poziom niski

- **Pogoda:** Rozpoznaje podstawowe stany pogody (deszcz, słońce, śnieg), ale ma trudności z prowadzeniem kalendarza pogody.
- **Zawody:** Wymienia 2–3 zawody, ale nie potrafi opisać, na czym polega praca w tych służbach.

Poziom średni

- **Pogoda:** Prowadzi prosty, obrazkowy kalendarz obserwacji pogodowych. Łączy stan pogody z odpowiednim doбором ubrań. Rozumie podstawowe symbole w prognozie pogody.
- **Zawody:** Charakteryzuje pracę ludzi w swoim najbliższym otoczeniu oraz opisuje zadania służb społecznie użytecznych i mundurowych (strażak, policjant, lekarz, żołnierz, leśnik, bibliotekarz). Rozumie pojęcie pracy dla dobra wspólnego.

Poziom wysoki

- **Pogoda:** Analizuje i porównuje dane z map pogodowych. Dostrzega i opisuje anomalie pogodowe oraz potrafi scharakteryzować cechy klimatyczne poszczególnych pór roku w Polsce.
- **Zawody:** Wyjaśnia strukturę i rolę systemów ratowniczych oraz medycznych w państwie. Rozumie powiązania między różnymi zawodami i szanuje każdą pracę ludzką.

Orientacja w przestrzeni geograficznej

Poziom niski

- **Moja okolica:** Zna nazwę miejscowości, w której mieszka, ale nie potrafi podać swojego adresu zamieszkania ani opisać drogi do szkoły.

Poziom średni

- **Moja okolica:** Pamięta swój adres zamieszkania. Potrafi wskazać charakterystyczne punkty w drodze z domu do szkoły (np. sklep, park, kościół) oraz określić położenie swojej miejscowości na mapie Polski (w odniesieniu do stolicy lub głównych rzek).

Poziom wysoki

- **Moja okolica:** Wykazuje świetną orientację topograficzną w najbliższym otoczeniu. Rozróżnia pojęcia: wieś, miasto, stolica. Wie, czym charakteryzuje się region geograficzny, w którym mieszka (np. góry, morze, nizinny region rolniczy).

Edukacja plastyczna

Percepcja wizualna, sensoryka i eksperymenty z barwą

Poziom niski

- **Barwy:** Rozpoznaje i nazywa trzy barwy podstawowe (żółta, czerwona, niebieska); potrafi wskazać barwy jasne i ciemne z pomocą nauczyciela.
- **Kształty:** Rozróżnia podstawowe kształty geometryczne w sztuce i otoczeniu, ale ma trudności z zauważeniem faktury (gładki, szorstki).

Poziom średni

- **Barwy:** Nazywa barwy podstawowe i samodzielnie eksperymentuje z ich mieszaniem, uzyskując barwy pochodne (zielona, pomarańczowa, fioletowa).
- **Kształty:** Identyfikuje różne kształty oraz faktury w otoczeniu; potrafi opisać, jakie wrażenia dotykowe i wizualne wywołują.

Poziom wysoki

- **Barwy:** Świadomie tworzy różne odcienie i stopnie nasycenia barw poprzez dodawanie bieli, czerni lub wody.
- **Kształty:** Dostrzega i opisuje kompozycję w otaczającym świecie oraz dziełach sztuki (np. układ elementów, rytm, symetrię naturalną).

Działalność ekspresji twórczej i dobrostan cyfrowy

Poziom niski

- **Prace manualne:** Tworzy proste prace plastyczne na płaszczyźnie, odtwarzając kroki pokazane przez nauczyciela; rzadko samodzielnie zmienia technikę.
- **Inspiracje:** Wykonuje ilustracje inspirowane bajką lub muzyką, korzystając tylko z podstawowych narzędzi (np. kredek).
- **Technologia:** Uruchamia prosty program graficzny, ale tworzy plamy lub linie bez konkretnego planu i wymaga pomocy.

Poziom średni

- **Prace manualne:** Wykonuje prace plastyczne (płaskie i przestrzenne) przy użyciu różnorodnych technik (malowanie, rysowanie, wycinanie, wydzieranie, lepienie).
- **Inspiracje:** Ilustruje emocje, utwory literackie, muzyczne i teatralne; potrafi opisać, co przedstawia jego praca. Wykonuje proste przedmioty użytkowe (np. rekwizyt do teatru).
- **Technologia:** Świadomie korzysta z podstawowych narzędzi cyfrowych (pędzel, gumka, kolory) w prostym edytorze grafiki do zilustrowania zadanego tematu.

Poziom wysoki

- **Prace manualne:** Samodzielnie wybiera i łączy techniki plastyczne, eksperymentując z formą i materiałem (np. łączenie plasteliny z materiałem przyrodniczym).
- **Inspiracje:** Tworzy oryginalne, autorskie interpretacje plastyczne utworów i zjawisk; nadaje swoim pracom tytuły i uzasadnia dobór środków ekspresji.
- **Technologia:** Swobodnie i kreatywnie posługuje się programami graficznymi; potrafi zapisać i zaprezentować swój cyfrowy rysunek.

Recepcja sztuk wizualnych i kontakt z kulturą

Poziom niski

- **Dziedziny sztuki:** Wie, że sztuką jest obraz oraz rzeźba, ale potrzebuje pomocy w odróżnieniu wystawy w galerii od ilustracji w książce.
- **Tematyka:** Odróżnia portret człowieka od widoku przyrody (pejzażu) z pomocą pytań naprowadzających.

Poziom średni

- **Dziedziny sztuki:** Rozróżnia i nazywa podstawowe dziedziny sztuk wizualnych: malarstwo, rzeźbę, architekturę i fotografię. Wie, jak należy zachować się w muzeum lub galerii.
- **Tematyka:** Samodzielnie rozpoznaje i nazywa podstawowe tematy malarskie (portret, pejzaż). Rozumie różnicę pomiędzy oryginalnym dziełem sztuki a jego reprodukcją w podręczniku.

Poziom wysoki

- **Dziedziny sztuki:** Interesuje się kulturą i sztuką; potrafi opisać różnice między rzeźbą (trójwymiarową) a obrazem (płaskim).
- **Tematyka:** Zauważa i opisuje szczegóły w oglądanych dziełach sztuki, wyrażając własne odczucia i emocje, jakie wzbudza w nim dane dzieło.

Edukacja techniczna

Organizacja pracy, bezpieczeństwo i ekologia

Poziom niski

- **Stanowisko:** Wymaga pomocy i przypomnień przy przygotowaniu i sprzątaniu swojego miejsca pracy.
- **Narzędzia:** Posługuje się nożyczkami w sposób mało precyzyjny; wymaga stałego nadzoru ze względów bezpieczeństwa.
- **Eko-postawa:** Często marnuje materiały (papier, klej), zapomina o segregacji odpadów po skończonych zajęciach.

Poziom średni

- **Stanowisko:** Samodzielnie organizuje przestrzeń do pracy, dba o ład w trakcie działań i dokładnie sprząta po ich zakończeniu.
- **Narzędzia:** Bezpiecznie i poprawnie posługuje się podstawowymi przyborami i narzędziami (nożyczki, linijka, dozownik kleju).
- **Eko-postawa:** Szanuje materiały powierzone do pracy; chętnie wykorzystuje materiały z odzysku (kartony, plastikowe nakrętki) do tworzenia nowych rzeczy.

Poziom wysoki

- **Stanowisko:** Wzorowo organizuje pracę, dba o bezpieczeństwo własne oraz rówieśników; chętnie pomaga innym w porządkowaniu klasy.
- **Narzędzia:** Posługuje się narzędziami z dużą sprawnością manualną i precyzją, dbając o estetyczne wykończenie elementów.
- **Eko-postawa:** Wykazuje inicjatywę w duchu ochrony środowiska; potrafi samodzielnie zaproponować, jak dać „drugie życie” zużyтым opakowaniom (upcykling).

Konstruowanie, materiałoznawstwo i technologia

Poziom niski

- **Wykonanie:** Tworzy proste obiekty użytkowe (np. zakładkę do książki) tylko przy ścisłym prowadzeniu przez nauczyciela.
- **Łączenie:** Łączy elementy wyłącznie za pomocą dużej ilości kleju lub taśmy, często mało estetycznie.
- **Papier i szablony:** Myli linie zgięcia i cięcia na szablonach, potrzebuje pomocy w prostym składaniu papieru.

Poziom średni

- **Wykonanie:** Samodzielnie wykonuje proste przedmioty użytkowe i zabawki z papieru, tektury i tworzyw sztucznych według podanej instrukcji.
- **Łączenie:** Dobiera i stosuje różne sposoby łączenia materiałów (klejenie, wiązanie sznurkiem/tasiemką, spinanie spinaczami).
- **Papier i szablony:** Sprawnie składa papier (wzdłuż linii), wycina elementy według szablonu i składa proste modele z papieru (w tym podstawowe formy origami).

Poziom wysoki

- **Wykonanie:** Samodzielnie planuje etapy pracy, dobiera odpowiednie materiały i tworzy stabilne konstrukcje przestrzenne (modele, makiety).
- **Łączenie:** Wykorzystuje zaawansowane techniki łączenia elementów (np. przewlekanie, przeplatanie, szycie bez użycia igły metalowej).
- **Papier i szablony:** Wykazuje dużą precyzję w technice origami; samodzielnie modyfikuje szablony, tworząc własne formy konstrukcyjne.

Urządzenia techniczne i kultura cyfrowa

Poziom niski

- **Urządzenia domowe:** Rozpoznaje podstawowe urządzenia w domu (np. czajnik, lodówka), ale nie wie, do czego służą poszczególne przyciski i wymaga opieki.

Poziom średni

- **Urządzenia domowe:** Wie, do czego służą i jak bezpiecznie (pod okiem dorosłych) korzystać z podstawowych urządzeń domowych i szkolnych (np. odkurzacz, mikser, komputer, tablica interaktywna). Rozumie ikony włączania i wyłączania.

Poziom wysoki

- **Urządzenia domowe:** Rozumie instrukcje obrazkowe i zasady bezpiecznego użytkowania sprzętów; potrafi wyjaśnić, jak działanie tych urządzeń ułatwia życie człowiekowi i jak oszczędzać energię elektryczną.

Edukacja muzyczna

Słuchanie muzyki i percepcja dźwięków

Poziom niski

- **Rozróżnianie cech:** Rozróżnia skrajne kontrasty (bardzo głośno – bardzo cicho), ale myli dźwięki wysokie z niskimi lub długie z krótkimi.
- **Reakcja i nastrój:** Reaguje ruchem na muzykę, ale ma trudności z dostosowaniem się do nagłych zmian tempa; nie potrafi opisać nastroju utworu.
- **Głosy:** Odróżnia głos dziecka od głosu osoby dorosłej, ale potrzebuje pomocy przy wskazywaniu płci mówcy/wokalisty.

Poziom średni

- **Rozróżnianie cech:** Świadomie rozróżnia podstawowe cechy dźwięków muzycznych: wysokość (wysokie/niskie), głośność (ciche/głośne), czas trwania (długie/krótkie) oraz tempo (szybkie/wolne).
- **Reakcja i nastrój:** Prawidłowo reaguje ruchem lub gestem na umowne sygnały dźwiękowe. Potrafi określić ogólny nastrój utworu (wesoły, smutny, tajemniczy) i wyczuwa puls muzyczny.
- **Głosy:** Rozróżnia i poprawnie nazywa głos kobiecy oraz męski. Identyfikuje dźwięki pochodzące z bliskiego otoczenia oraz brzmienie podstawowych instrumentów szkolnych.

Poziom wysoki

- **Rozróżnianie cech:** Błyskawicznie wychwytuje i bezbłędnie nazywa nawet subtelne zmiany w natężeniu, tempie i wysokości dźwięków w słuchanym utworze.
- **Reakcja i nastrój:** Śledzi przebieg formalny utworu (np. potrafi ruchem wskazać zwrotkę i refren); barwnie i szczegółowo opisuje emocje oraz obrazy, jakie wywołuje w nim muzyka.
- **Głosy:** Rozpoznaje i klasyfikuje dźwięki (np. odgłosy przyrody, instrumenty strunowe/perkusyjne) z bardzo dużą precyzją, wykazując się dużą wrażliwością słuchową.

Ekspresja muzyczna (Śpiew, ruch i gra na instrumentach)

Poziom niski

- **Śpiew:** Śpiewa proste piosenki dziecięce w grupie, ale często nieczysto (myli melodię) i gubi rytm. Naśladuje dźwięki otoczenia z pomocą nauczyciela.
- **Ruch i instrumenty:** Maszeruje w rytm muzyki, ale potrzebuje wzoru nauczyciela. Przypadkowo uderza w instrumenty perkusyjne.

Poziom średni

- **Śpiew:** Śpiewa czysto i z pamięci zbiorowo oraz indywidualnie proste piosenki z dziecięcego repertuaru. Potrafi poprawnie powtórzyć krótki motyw melodyczny i rytmiczny na sylabach lub odgłosach zwierząt.
- **Ruch i instrumenty:** Porusza się rytmicznie przy muzyce (taniec, marsz, bieg, podskoki). Akompaniuje do piosenek na prostych instrumentach perkusyjnych (np. trójkąt, bębenek, grzechotka, drewnianka) zachowując puls utworu.

Poziom wysoki

- **Śpiew:** Śpiewa piosenki solo z doskonałą intonacją, pamięcią tekstu i dbałością o estetykę głosu (właściwy oddech). Potrafi improwizować głosem (np. śpiewane powitanie).
- **Ruch i instrumenty:** Samodzielnie tworzy proste układy ruchowe do słuchanej muzyki. Bez błędu realizuje schematy rytmiczne za pomocą gestów dźwiękotwórczych (klaskanie, tupanie, pstrykanie) oraz gra solo na instrumentach perkusyjnych.

Edukacja informatyczna

Myślenie algorytmiczne (Rozumienie i rozwiązywanie problemów)

Poziom niski

- **Sekwencje:** Układa z pomocą nauczyciela proste historyjki obrazkowe w logicznym porządku chronologicznym.
- **Kodowanie:** Próbuje sterować obiektem na planszy (lub w labiryncie) za pomocą prostych poleceń (np. krok w przód, obrót), ale często myli kierunki.
- **Gry i logika:** Bierze udział w prostych grach planszowych i logicznych, wymagając stałego wsparcia dorosłego w przestrzeganiu reguł.

Poziom średni

- **Sekwencje:** Samodzielnie porządkuje obrazki i układa krótkie sekwencje zdarzeń (np. etapy mycia zębów, przepis na kanapkę).
- **Kodowanie:** Tworzy i odczytuje proste programy (kody) sterujące ruchem postaci w labiryncie (np. strzałki: w górę, w dół, w lewo, w prawo).
- **Gry i logika:** Samodzielnie gra w edukacyjne gry planszowe i strategiczne, przestrzegając zasad i współpracując z partnerem.

Poziom wysoki

- **Sekwencje:** Analizuje złożone plany działania, wykrywa w nich błędy i samodzielnie je naprawia (tzw. debugowanie na prostych przykładach).
- **Kodowanie:** Tworzy własne, trudniejsze ścieżki i kody dla rówieśników, przewidując skutki kolejnych kroków w algorytmie.
- **Gry i logika:** Szybko dostrzega reguły i zależności w grach logicznych, proponując własne, proste strategie wygranej.

Programowanie wizualne i podstawy twórczości cyfrowej

Poziom niski

- **Bloki:** Układa proste polecenia w programie edukacyjnym (np. Scratch Jr) przy ciągłym prowadzeniu przez nauczyciela.
- **Grafika:** Rysuje losowe kształty w edytorze graficznym, potrafi wybrać kolor i pędzel z pomocą dorosłego.
- **Tekst:** Wpisuje pojedyncze litery i cyfry za pomocą klawiatury, poszukując ich na tablicy klawiszy.

Poziom średni

- **Bloki:** Samodzielnie tworzy krótkie, działające skrypty w środowisku programowania wizualnego (np. uruchomienie postaci po kliknięciu zielonej flagi).

- **Grafika:** Korzysta z podstawowych narzędzi edytora grafiki (pędzel, gumka, wypełnienie kolorem, gotowe kształty geometryczne), tworząc czytelny rysunek na zadany temat.
- **Tekst:** Sprawnie przepisuje krótkie wyrazy i zdania na klawiaturze, używając spacji oraz klawisza Enter. Potrafi samodzielnie zapisać swoją pracę.

Poziom wysoki

- **Bloki:** Samodzielnie modyfikuje i rozbudowuje skrypty (np. dodaje dźwięki, zmienia tło, programuje ruch dwóch postaci jednocześnie).
- **Grafika:** Wykorzystuje zaawansowane opcje edytora (np. lupę, proste przekształcenia, precyzyjne łączenie elementów graficznych) do tworzenia bogatych prac.
- **Tekst:** Swobodnie posługuje się klawiaturą (używa klawiszy Shift do wielkich liter, Backspace/Delete do poprawiania błędów) i sprawnie zarządza plikami z poziomu programu edukacyjnego.

Obsługa urządzeń cyfrowych i podstawy netykiety

Poziom niski

- **Urządzenia:** Rozróżnia komputer, tablet i smartfon. Potrafi włączyć urządzenie z pomocą dorosłego.
- **Sterowanie:** Wykonuje proste ruchy myszką lub dotyka ekranu, ale ma trudności z precyzyjnym kliknięciem lub przeciąganiem obiektów.

Poziom średni

- **Urządzenia:** Poprawnie nazywa podstawowe elementy (ekran/monitor, klawiatura, mysz, słuchawki). Samodzielnie uruchamia i bezpiecznie wyłącza programy edukacyjne.
- **Sterowanie:** Wykazuje sprawność i precyzję w posługiwaniu się myszką (kliknięcie, dwuklik, przeciąganie) lub ekranem dotykowym.

Poziom wysoki

- **Urządzenia:** Rozumie, do czego służą poszczególne urządzenia i jak współpracują w sieci (np. przesyłanie obrazu na tablicę interaktywną).
- **Sterowanie:** Swobodnie i bezbłędnie obsługuje interfejsy systemów edukacyjnych, potrafi przełączać się między otwartymi oknami aplikacji.

Kompetencje społeczne i współpraca cyfrowa

Poziom niski

- **Współpraca:** Pracuje w parze przy jednym komputerze/tablecie, ale wymaga pomocy nauczyciela w dzieleniu się zadaniami i narzędziami.
- **Komunikacja:** Ogląda prace innych dzieci, ale ma trudności z kulturalną oceną ich wysiłku.

Poziom średni

- **Współpraca:** Zgodnie współpracuje w zespole nad prostym zadaniem cyfrowym (np. wspólne programowanie robota lub tworzenie rysunku w parze), dzieląc się rolami.
- **Komunikacja:** Jasno opowiada o swoim pomysle na rozwiązanie zadania informatycznego i z szacunkiem słucha propozycji rówieśników.

Poziom wysoki

- **Współpraca:** Inicjuje działania grupowe, pomaga dzieciom mającym trudności techniczne i potrafi polubownie rozwiązywać spory podczas pracy przy komputerze.
- **Komunikacja:** Prezentuje efekty pracy zespołu na forum klasy, używając precyzyjnych i kulturalnych sformułowań.

Bezpieczeństwo, higiena cyfrowa i dobrostan

Poziom niski

- **Zdrowie:** Wie, że należy siedzieć prosto przed komputerem, ale w trakcie pracy szybko zapomina o prawidłowej postawie ciała.
- **Higiena cyfrowa:** Kończy pracę z urządzeniem tylko na wyraźne, wielokrotne żądanie nauczyciela lub rodzica.
- **Zagrożenia:** Słyszał, że nie wolno ufać osobom w sieci, ale nie potrafi podać przykładu bezpiecznego zachowania.

Poziom średni

- **Zdrowie:** Dbą o prawidłową postawę ciała podczas pracy przy biurku (odpowiednia odległość od ekranu, proste plecy) i chętnie wykonuje ćwiczenia śródlekcyjne dla oczu i kręgosłupa.
- **Higiena cyfrowa:** Rozumie potrzebę ograniczania czasu przed ekranem i bez protestów odkłada urządzenie po wyznaczonym czasie na rzecz aktywności fizycznej.
- **Zagrożenia:** Wie, że w Internecie należy chronić swoje dane osobowe (nie podaje imienia, nazwiska, adresu). Zawsze zgłasza nauczycielowi lub rodzicowi sytuacje, które go zaniepokoiły, przstraszyły lub zaskoczyły w sieci.

Poziom wysoki

- **Zdrowie:** Samodzielnie kontroluje ergonomię swojego stanowiska pracy i przypomina rówieśnikom o zasadach zdrowego siedzenia.
- **Higiena cyfrowa:** Świadomie ocenia, kiedy technologia mu pomaga (nauka, rozwój), a kiedy szkodzi (zbyt długie granie, przemęczenie), i potrafi samodzielnie zarządzać swoim cyfrowym czasem wolnym.
- **Zagrożenia:** Wykazuje się dużą ostrożnością w świecie cyfrowym; rozumie pojęcie netykiety (kulturalnego zachowania w sieci) i bezbłędnie rozpoznaje sytuacje wymagające natychmiastowej interwencji osoby dorosłej.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA UCZNIÓW KLASY 1

W pierwszej klasie szkoły podstawowej oceny pełnią rolę kontrolną oraz informacyjną. Ocenianie opisowe, będące równocześnie oceną klasyfikacyjną, pozwala na monitorowanie, czy uczeń spełnia określone wymagania edukacyjne. Jest to także sposób na informowanie zarówno ucznia, jak i rodzica o postępach i osiągnięciach ucznia. Nauczyciel systematycznie sprawdza i ocenia różnorodne formy aktywności ucznia.

Podczas procesu oceniania nauczyciel bierze pod uwagę indywidualne zdolności intelektualne uczniów. Dostosowuje wymagania edukacyjne do możliwości uczniów z trudnościami w nauce lub deficytami rozwojowymi, które uniemożliwiają im pełne spełnienie standardów programowych.

Ocena bieżąca pracy ucznia

Ocena pracy ucznia jest przeprowadzana codziennie podczas lekcji, co umożliwia bieżące informowanie go o jego postępach oraz zachowaniu. Taki sposób oceniania również motywuje ucznia do aktywnego udziału w zajęciach i dołożenia starań w nauce.

Elementy podlegające ocenianiu to:

- wiedza i umiejętności z różnych dziedzin edukacyjnych,
- tempo pracy,
- zachowanie ucznia.

Nauczyciel stosuje oceny bieżące, które są wyrażane umownymi symbolami literowymi

W – wzorowo

B – bardzo dobrze

D – dobrze

P – przeciętnie

S – słabo

N – nie opanował

zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania, zamieszczonymi w Statucie Szkoły. Skala ta może być także rozszerzona o znaki „+” i „-”. Taki system oceniania pozwala na wyróżnienie mocnych stron ucznia, a także na zidentyfikowanie obszarów, które wymagają dodatkowej pracy i utrwalenia.

Powyższe oceny są wspierane przez informacje zwrotne od nauczyciela, które podkreślają mocne strony ucznia lub wskazują obszary wymagające dalszej pracy. Nauczyciele mają także

możliwość stosowania innych metod motywacyjnych, takich jak pieczątki, stemple, czy karty samooceny, które symbolizują osiągnięcia uczniów.

Metody sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów

ustne	pisemne	oparte na obserwacji
rozmowy: swobodne, naprowadzane, kierowane	sprawdziany (kartkówki)	prace plastyczne
opowiadanie	testy	działania techniczne
czytanie	pisanie z pamięci	inscenizacje
recytacja	pisemne prace szkolne i prace domowe	testy ruchowe

Sposoby dokumentowania osiągnięć i postępów uczniów

Rejestrowaniu osiągnięć i postępów uczniów służą:

- zeszyty uczniów,
- sprawdziany, testy, prace pisemne,
- karty pracy,
- dzienniki zajęć,
- prace plastyczne i techniczne.

Oceniane umiejętności

Umiejętności	Oceniane:
umiejętności językowe	• czytanie /również ze zrozumieniem, • znajomość lektur • wypowiedzi ustne • recytacja • wypowiedzi pisemne/ opis, życzenia i inne • pisanie /przepisywanie, pisanie z pamięci

umiejętności matematyczne	• liczenie /dodawanie, odejmowanie • rozwiązywanie i układanie zadań tekstowych • umiejętności praktyczne • geometria
umiejętności społeczno- -przyrodnicze	• wiedza i umiejętności objęte programem • rozumienie pojęć społeczno- przyrodniczych
umiejętności artystyczne	• zaangażowanie i aktywność na zajęciach, • przygotowanie, • wkład pracy ucznia, • estetyka wykonanej pracy, • pomysłowość
edukacji informatycznej	• ćwiczenia praktyczne przy komputerze • wypowiedzi ustne
rozwoju fizycznego	• zaangażowanie i aktywność ucznia na zajęciach • ogólna sprawność ruchową /w przypadku zwolnienia uczniów z zajęć, wydanego przez lekarza, uczniowi zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony”.